

A photograph of two young girls sitting at a light-colored wooden table. The girl in the foreground is wearing blue-rimmed glasses and has her hands pressed against her face, looking down with a sad expression. The girl in the background is also looking down with her hands on her face. A window with green foliage outside is visible behind them.

Børn kan godt tåle at tale om sorg

Politikere:

Tingbjerg-beslutning er en ommer

Læs side 6

Rekruttering:

Sådan er vi lykkedes

Læs side 18

København:

Fokus på sexisme

Læs side 22

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Britt Petersen (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: agch@foa.dk

Debatindlæg modtages på mail
lfsnyt@lfs.dk. Maksimal længde:
3000 anslag med mellemrum.

Forsidefoto:

Agnete Solvej Christiansen

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thom-
sen Elbo A/S, som er certificeret
efter følgende internationale standar-
darder: ISO 14001 miljøcertificering,
ISO 9001 kvalitetscertificering,
FSC-certificering og Svanemær-
ket. Trykt på miljørigtigt papir med
vegetabiliske farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 ISSN: 0903-1553
48. årgang

Næste nummer udkommer i
uge 34 2022.

Deadline 11. august 2022.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag
og fredag 10.00-14.00
Torsdag 12.00-16.00
Telefon: 3544 4546

E-mail faglig afdeling: lfs@lfs.dk

E-mail: akasse@lfs.dk

ARTIKLER

- 3 **Leder: Ulven står på vores døtrin**
- 6 **Beslutningen om Tingbjerg som politikerne ikke vil kendes ved**
- 10 **Vi skal have et fælles fagligt sprog for sorg og savn**
- 14 **Man skal ikke være bange for at gøre noget forkert**
- 16 **Medlemsportræt:**
Jeg er dér, hvor jeg føler mig hjemme
- 18 **Vi ruller den røde løber ud for de nye**
- 20 **Vi begyndte med det, vi kunne tilbyde**
- 22 **Fokus på sexisme i Københavns Kommune**
- 24 **De leder efter de usynlige børn**
- 26 **At blive set som man er**
- 29 **Generalforsamlinger 2022**
- 30 **LFS-kalenderen**
- 32 **LFS-arrangement: DHL-stafetten 2022**

13 "Vores budskab er, at det er vigtigt at klæde selv helt små børn på til at tale om sorg og død. Det er svært at gøre noget forkert – eller for eksempel at gøre børn i sorg mere kede af det."

26

6

ULVEN STÅR PÅ VORES DØRTRIN

Man har alle dage skulle passe på med at råbe 'ulven kommer'. Men årtiers systematiske nedskæringer og forringelser på den kommunale og regionale velfærd er ved at ramme et "ingen vej tilbage-punkt". Vi er tæt på det punkt, hvor vi bevæger os mod velfærdssamfundets sammenbrud, som kommunalforsker Roger Buch skrev i Altinget den 10. januar 2022. Ulven står på vores dørtrin.

Den socialdemokratiske regerings økonomiaftale med kommunerne og regionerne er en bekræftelse på, at velfærdsstatens sammenhængskraft ikke længere er en topprioritet. Regeringen og Folketinget har prioriteret 18 militær-milliarder og 19 mink-milliarder, men vil kun "løfte" kommunernes service-ramme med 1.3 milliarder. Enhver, der arbejder i den kommunale sektor ved, hvad det vil betyde: massive nedskæringer på børn, unge, ældre og i særklasse det specialiserede social- og handicapområde i 2023.

I en historisk fastholdelses- og rekrutteringskrise er det dødelig gift for den kommunale sektor. For vi er meget langt fra en genopretning af velfærden efter finanskrisens katastrofale angreb på velfærden med indførelse af budgetloven, som betød, at der blev 40.000 færre offentlige ansatte i landets 98 kommuner.

Den "røddeste" socialdemokratiske regering i mands minde og et forståelsespapir, der skulle være centrum-venstres kronjuvel, har ikke hjulpet meget de første tre år. Det har været ren overfladebehandling.

Hvis man ikke køber situationens alvor, så skal man blot se på, hvordan de 750.000 børn, unge og voksne, som har et handicap, bliver behandlet i dette ramponerede velfærdssamfund. Tonen og synet på mennesker med handicap har ikke ændret sig, siden KL's daværende formand, Erik Fabrin (V) i 2009 sagde om udgifterne til det specialiserede socialområde, at de havde en skadelig gøgeungeeffekt i den kommunale økonomi. I en artikel på KL's hjemmeside sagde han: "Vi har en mervækst på specialområderne, som skal finansieres fra normalområderne. Det er en gøgeunge, som skal ud af systemet." Han lavede med andre ord en usmagelig tankerække, som gjorde borgere med handicap at betragte som kom-

"Reaktionerne på økonomiaftalen fra fagforbund og mange af de 2500 kommunale og regionale politikere har været vrede og frustration på de sociale medier. Det er desværre også det eneste, det er blevet til. Men hvad hjælper det at kæfte op, når skaden er sket?"

munaløkonomiens gøgeunger. Siden har skiftende regeringer fastholdt det samme ubehagelige menneskesyn.

Sidste år krævede KL små 6 milliarder til det specialiserede social- og handicapområde, men fik en fuckfinger, som Thorkild Olesen, formand for Danske Handicaporganisationer udtrykte det. Økonomiaftalen i år er en tragisk gentagelse.

Reaktionerne på økonomiaftalen fra fagforbund og mange af de 2500 kommunale og regionale politikere har været vrede og frustration på de sociale medier. Det er desværre også det eneste, det er blevet til. Men hvad hjælper det at kæfte op, når skaden er sket? Hvornår har folketingets politikere nogensinde gjort noget godt for velfærd, lighed og tryghed uden at være presset til det? Aldrig. Som i aldrig.

Det er som om, jo voldsommere krisen udvikler sig, jo større passivitet og ligegyldighed spreder sig blandt dem, der har mulighed, magt og evne til at ændre situationen.

Tippepunktet for velfærdsstatens implosion nærmer sig med lige så hastige skridt som klimakrisen. Det er et trafikuheld i slowmotion, og det vil ske i din og min levetid, medmindre vi bruger fællesskabets styrke til at ændre udviklingen radikalt.

Af Jan Hoby,
næstformand i LFS

NOTER

TEATER FOR DE MINDSTE

Gemt mellem sivene i vandkanten ligger et æg. Eller der ligger 1-2-3-4-5-6-mange hundrede æg. Inde i det ene æg blinker et øje. Det er Myrs. Den aller-mindste-næsten-frø i hele dammen. Om lidt myldrer hun ud af ægget og svømmer med alle sine søskende. Om lidt gyser hun ved tanken om en kæmpestor Gavflab, der ligger på lur i mørket på dammens mudrede bund. Men den findes slet ikke den Gavflab. Eller gør den?

Forestillingen Lille Myr bygger på børnebogen af samme navn. Den varer 35 minutter og er for aldersgruppen to til fem år. Det sker på børneteateret Anemonen, som ligger i Suhmsgade 4 i København, og forestillingen spiller 11. til 30. oktober 2022 og 28. april til 6. maj 2023. Billetter og info på www.anemonen.dk

GRATIS DANSK-UKRAINSK-ENGELSK ORDBOG

Du kan nu hente og printe en gratis dansk-ukrainsk-engelsk ordbog, så du nemmere kan kommunikere med børn, forældre og eventuelle nye kolleger med ukrainsk baggrund. Lektor i lingvistik på Aarhus Universitet, Peter Bakker har på blot to måneder skrevet og udgivet en dansk-ukrainsk-engelsk ordbog med hjælp fra frivillige og en bevilling fra Aarhus Universitets Forskningsfond. Målet er at give ukrainske flygtninge en lettere start i Danmark. Du kan finde ordbogen via dette link: www.au.dk/forsideelementer/nyheder/rtikel/sprogforsker-fra-au-staar-bag-en-dansk-ukrainsk-engelsk-ordbog

KAN DET BETALE SIG AT GÅ FRA DELTID TIL FULD TID?

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi mangler velfærdsmedarbejdere, og at kommunerne gerne vil have flere til at skifte deltidsjobbet ud med fuld tid. Derfor har VPT, Viden På Tværs, regnet på, hvad det betyder for livsindkomsten, hvis du går op i timetal. Og det er mere end bare hånddører:

Pædagogløn inklusive løn og pension:

	Fra 25 til 37 timer	Fra 32 til 37 timer
Jeg er 25 år	+ 8,7 mio. kr.	+ 3,9 mio. kr.
Jeg er 41 år	+ 6,2 mio. kr.	+ 2,8 mio. kr.
Jeg er 51 år	+ 4,2 mio. kr.	+ 1,9 mio. kr.

Pædagogmedhjælperløn inklusive løn og pension:

	Fra 25 til 37 timer	Fra 32 til 37 timer
Jeg er 25 år	+ 8 mio. kr.	+ 3,8 mio. kr.
Jeg er 41 år	+ 5,5 mio. kr.	+ 2,6 mio. kr.
Jeg er 51 år	+ 3,7 mio. kr.	+ 1,7 mio. kr.

Tallene er hentet fra Finansministeriets forudsætninger om pris- og lønudvikling er anvendt. Kilde til tal: KRL/SIRKA drsstatistikken 2020

UNGEVÆRKER

Ungdomsklubberne i København omdannes til 23 UngeVærker med tilbud på tværs af byen til unge fra og med 8. klasse. UngeVærkerne får hver især har deres egen profil med aktiviteter til de unge. Eksempler er musik, graffiti, e-sport, podcast, havkajak, gastronomi, fiskeri, sportsaktiviteter, lektiehjælp eller bare hygge sammen med vennerne.

ADOPTEREDE BØRN KLARER SIG BEDRE

Adopterede børn klarer sig bedre end børn og unge, der har været anbragt på fx døgninstitutioner eller i plejefamilier. Det gælder fx i forhold til trivsel, kognitiv udvikling og i skolen. De opnår dog ikke de samme resultater som deres jævnaldrende, der ikke har været adopteret eller anbragt, og flere får emotionelle, sociale eller adfærdsmæssige udfordringer. Det viser en vidensindsamling, som er lavet af 'Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv'. Opsamlingen er baseret på national og international forskning. Antallet af nationale adoptioner har gennem tiden været svingende, men er steget gennem de seneste par år. Det højeste antal var i 2020, hvor 40 børn blev adopteret. Siden 2015 er der især sket en stigning i antallet af adoptioner uden samtykke.

DET VAR IKKE VALNØDDEBØRN

Artiklen 'Børnegruppen finder ro i afstemt og nærværende leg' i LFS Nyt nummer 3 2022 handler om, hvordan man med voksenstyret og afstemt leg kan skabe ro i en urolig børnegruppe. Der er i artiklen fotos af en børnegruppe fra den integrerede institution Valnødden, som tilbød at vise nogle af legene sammen med de to medarbejdere fra tværfaglig Supportfunktion i Valby. Det fremgik ikke klart af artiklen, at der ikke var tale om urolige børn i Valnødden, men at artiklen kredsede om det generelle arbejde, supporten kan bidrage med i de københavnske institutioner. Valnøddens billeder og dagligdag danner altså ikke grundlag for artiklen.

OVERGREBETS STEMMER

Seksuelle overgreb er et af vores samfunds største tabuer, som både gør os tavse i mødet med ofrene og med dem, der har begået overgreb.

Derfor har Anne Kaplan, som er klinisk psykolog og ekspert i psykologien i seksuelle overgreb, lavet podcasten "Overgrebets stemmer", som i 12 afsnit skal bryde tavsheden ved at skabe et nyt sprog, vi kan bruge om seksuelle overgreb.

Hun går i sin podcastserie nænsomt og nysgerigt ind i fortællingerne om alt det smertefulde og forvirrende gennem samtaler med mennesker, der

har seksuelle overgreb tæt inde på livet. Gennem gæsternes historier vil podcasten gøre os klogere på de adfærdsmønstre, vi som samfund skal blive bedre til at opdage.

Samtalen i første afsnit handler blandt andet om grooming, senfølger og de dilemmaer, der opstår, når overgreb ikke gør fysisk ondt og foregår bag hjemmets fire vægge, mens andet afsnit giver indblik i, hvilke konsekvenser seksuelle overgreb kan få for en dreng og en voksen mand.

Du kan finde podcasten på <https://kaplan-praksis.dk/overgrebets-stemmer/> eller der, hvor du normalt finder dine podcast.

Beslutningen om T som politikerne ikke

Der skal postes milliarder i Tingbjerg for at lokke ressourcestærke børnefamilier til, så området kan komme fri af ghettolisten. Men sideløbende er det blevet bestemt, at områdets legendariske fritidsinstitution skal flyttes og omdannes til en KKFO med væsentligt mindre plads og langt dårligere udeområde. Der har aldrig været en høring, og en række politikere giver udtryk for, at de faktisk ikke er klar over, at de er ”kommet til” at stemme ja ved at vedtage udviklingsplanen for Tingbjerg. Nu vil de have sagen genoptaget.

Fritidsinstitutionen ved Tingbjerg heldagsskole er kendt for de gavmilde faciliteter og omgivelser. Institutionen, som ligger i den nedlagte Gavlhuskole på Terrasse 40 sammen med klubpladserne for de 10 til 17 årige, har masser af plads både indendørs og udendørs, og det store trækplaster er ’Bondegården’, hvor børnene kan ride på heste, klappe

grise, geder og kaniner og fodre høns.

Pædagog og tillidsrepræsentant Janne Hendrich tænker faktisk, at fritidsinstitutionen kan vise sig at være det afgørende lod i vægtskålen, når en ressourcestærk børnefamilie skal vælge bolig.

”Vi ved, at tilbuddene til børn vægter tungt. Så hvis en børnefamilie kan vælge mellem to områder, hvor det ene har en

klassisk KKFO, der er nødt til at benytte sig af undervisningslokaler og skolegård, og så vores institution, der er et rigtigt fritidsland, kan man sagtens forestille sig, at det gør udslaget,” siger Janne Hendrich, der sammen med en række kollegaer er dybt frustreret og forvirret.

ingbjerg, e vil kendes ved

Meget dårligere tilbud

De har nemlig fået at vide, at deres fritidsinstitution skal nedlægges og rives ned, og at de skal flytte til en nybygget KKFO-fløj på skolens område, hvor der bliver meget mindre plads – og især – meget mindre udenomsplads.

Det særligt frustrerende er, at der aldrig har været en høringsrunde, og at de ikke kan få at vide, hvem der egentlig har lagt planen og truffet beslutningen.

LFS Nyt har bedt om aktindsigt i de beslutninger, der er truffet omkring fritidsinstitutionen ved Tingbjerg Skole.

Børne- og Ungdomsforvaltningen skriver tilbage, at flytningen faktisk slet ikke har været særskilt behandlet i Børne- og

Ungdomsudvalget. Forvaltningen skriver til gengæld, at "det har pga. af udviklingsplanen været nødvendigt at finde en anden placering af KKFO'en".

Den udviklingsplan, der henvises til, er en storstilet og ambitiøs udviklingsplan på adskillige hundrede sider for hele Tingbjerg, som Borgerrepræsentationen vedtog i 2019.

Men der står ikke noget eksplicit om flytning af Fritidsinstitutionen i Tingbjerg i udviklingsplanen.

"Hvis en børnefamilie kan vælge mellem to områder, hvor det ene har en klassisk KKFO, der er nødt til at benytte sig af undervisningslokaler og skolegård, og så vores institution, der er et rigtigt fritidsland, kan man sagtens forestille sig, at det gør udslaget."

Rive ned for at bygge nyt

Til gengæld bliver Børne- og Ungdomsudvalget i budget 2022 bedt om at tage stilling til en anlægsbevilling til en ny KKFO ved Tingbjerg Skole. Der henvises til den overordnede byudviklingsstrategi for Tingbjerg, selv om fritidsinstitutionen ikke er nævnt heri.

Der argumenteres også med følgende:

"Tingbjerg Skoles KKFO- og klubpladser ligger i dag tæt ved "Bondegården". Lejemålet skal fraflyttes indenfor 3-5 år, så der kan være et nybyggeri af boliger på den eksisterende matrikel. Det er derfor jf. ovenstående besluttet, at 336 KKFO-pladser skal reetableres på skolens matrikel, og at 406 pladser til de 10-17-årige etableres tæt ved "Bondegården" i nybyggeri."

Planen er altså, at man lukker ét fritidstilbud for at bygge spritnye klubpladser på samme område.

Det gør Janne Hendrich endnu mere frustreret:

"Det giver jo ingen som helst mening. Vi er ikke blevet spurgt. Hvorfor skal skolebørnenes forhold forringes så meget. Man kan få den tanke, at nogle bygherrer kan komme til at tjene penge på at rive noget velfungerende ned og bygge nyt," siger Janne Hendrich, der understreger, at hendes eget og kollegernes engagement handler om børnenes behov:

"Vi kan som pædagoger finde et nyt job, men børnene er gidsler i den her beslutning. De fleste af dem bor småt derhjemme, og de har brug for plads og oplevelser i deres fritid."

En omvendt rækkefølge

Begrundelsen for at lukke fritidsinstitutionen og bygge en ny KKFO-fløj på skolen er altså, at boligselskabet FSB skal bruge arealet til nybyggeri. Københavns Kommune lejer sig nemlig ind i fritidsinstitutionen, som bor i den tidligere Gavilhus-skole, som er ejet af FSB.

Men FSB oplyser til LFS Nyt, at lejemålet ikke er opsagt, og at man afventer lokalplanen for området, før man detailplanlægger området. Og i den aktindsigt, LFS

Legepladsen ved den nuværende fritidsinstitution er stor og grøn og tilbyder gode rammer for både boldspil og fantasilege.

► Nyt har fået vedrørende sagsforløbet, optræder der ikke tegn på bestrebelse på at forhandle et fortsat lejemål hos FSB.

Det vil sige, at politikerne i Børne- og Ungdomsudvalget er blevet bedt om at godkende en anlægsbevilling til en ny KKFO på Tingbjerg Skoles område, fordi den gamle skal væk. Men lokalplanen, der siger, at den gamle fritidsinstitution skal væk, og området skal bruges til noget andet, er faktisk ikke vedtaget. Denne etape af lokalplanen skal først vedtages i 2023, og her skal der være en høringsrunde forinden. Men på det tidspunkt er byggeriet af en ny fløj på skolen for længst sat i gang, og løbet er kørt.

Vi har ikke været opmærksomme

Klaus Mygind fra SF, som sad i Børne- og Ungdomsudvalget i forrige periode, hvor udviklingsplanen for Tingbjerg blev vedtaget, forstår fritidsinstitutionens frustration, og han mener, at Børne- og Ungdomsudvalget bør diskutere sagen, så den bliver behandlet rigtigt.

”Jeg har støttet den overordnede plan for udvikling af Tingbjerg, som alle partier i Borgerpræsentationen, men jeg har ikke været opmærksom på, at vi faktisk

river velfungerende institutionsbyggeri som den gamle Gavlhus Skole ned,” siger Klaus Mygind, som også understreger, at der ikke i Børne- og Ungdomsudvalget har været en faglig eller pædagogisk diskussion af, om det var rigtigt, at fritidsinstitutionen skulle lukke og omlægges til KKFO.

”I det materiale, som, vi har fået til sagen, står der, at den nye KKFO skaber en tættere sammenhæng med skolen, men det er ikke en begrundelse, som der har været enighed om politisk,” siger Klaus Mygind.

Det virker helt tosset

Der er nu en bred kreds af politikere, der vil have sagen genåbnet. Både SF, Enhedslisten og Det Radikale Venstre sætter spørgsmålstegn ved forløbet og de beslutninger, der er truffet.

Rasmus Steenberger, som i dag er SF-ordfører for børn og unge, vil tage initiativ til en drøftelse i udvalget.

”Vi skal ikke ødelægge et tilbud, der virker godt i dag, og som alle er glade for. Det virker helt tosset! Det har været et gennemgående princip i vores behandling af spareforslag fra forvaltningen siden

Fritidsinstitutionen i den tidligere Gavlhus Skole byder på legorum, kreaværksted, computerrum, bibliotek, legerum, tumlesal og café. Hvis fritidsinstitutionen flyttes til Tingbjerg Skole, skal børnene nøjes med den halve plads, og en del af lokalerne bruges også til undervisning i dagtimerne.

nytår. Og vi er lykkedes med fx at redde velfungerende fritidstilbud på Østerbro. Nu skal vi sikre, at planerne kommer ud i det åbne, gennem en høring af de berørte parter - samt også Brønshøj-Husum Lokaludvalg,” siger Rasmus Steenberger, og fortsætter:

”Jeg vil tage initiativ til en drøftelse i udvalget, så forvaltningen kan forklare os, hvad der er op og ned i den her sag. Det kan ikke være rigtigt, at tingene bliver lagt op på den her bagvendte, og ærligt talt luksede måde,” siger Rasmus Steenberger.

Det kan umuligt være billigere at bygge nyt

Også Gorm Gunnarsen fra Enhedslisten vil have sagen på Børne- og Ungdomsudvalgets dagsorden.

”Vi mangler en række svar i forhold til den her sag, og vi skal forhindre, at man får påbegyndt et dyrt nybyggeri ved Tingbjerg Skole, der ikke er brug for. Vi har brug for at få indblik i økonomien, for jeg har i hvert

"Børnene i Tingbjerg bor ofte småt, idet de typisk kommer fra store familier. I fritidsordningen har de plads, og de får mulighed for at opleve dyr som fx klappegrise, geder, heste, høns og kaniner," fortæller pædagog Janne Hendrich.

Borgmesteren vil lytte

Der er dog stadig opbakning til flytning af fritidsinstitutionen til en KKFO-fløj på Tingbjerg Skole fra det socialdemokratiske medlem af Børne- og Ungdomsudvalget Sofie Seidenfaden. Hun skriver til LFS Nyt:

Det giver jo ingen som helst mening. Vi er ikke blevet spurgt. Hvorfor skal skolebørnenes forhold forringes så meget. Man kan få den tanke, at nogle bygherrer kan komme til at tjene penge på at rive noget velfungerende ned og bygge nyt.

"I Socialdemokratiet mener vi, at det er helt afgørende med gode rammer for børn og unges fritidsliv i Tingbjerg. Derfor er vi også glade for, at vi sidste år i budgettet har afsat penge til, at der kan bygges nye og mere tidssvarende lokaler, der netop kan understøtte gode, sjove og spændende eftermiddagstimer for børnene, og at pædagogerne kan udfolde fritidspædagogisk faglighed. Når det er sagt, så er der nogle helt fantastiske udearealer omkring Bondegården, som vi mener, også i fremtiden skal kunne bruges af Tingbjergs børn".

Den konservative børne- og ungdomsborgmester Jakob Næsager er til gengæld åben over for en drøftelse af sagen:

"Jeg kan godt forstå, at børn og voksne i Tingbjerg er glade for deres fritidsinstitution og ønsker at bevare den. Og jeg vil bestemt lytte til de bekymringer og synspunkter, som kommer frem, når lokalplanen kommer i høring. Hvis der er opbakning blandt partierne her på rådhuset til at finansiere en anden løsning, så er det da bestemt noget, vi skal overveje," siger børne- og ungdomsborgmester Jakob Næsager. ●

fald behov for at se sort på hvidt, hvordan det kan være billigere at bygge en helt ny fløj og en masse nye klubpladser end at bevare noget velfungerende, som samtidig er et bedre tilbud til børnene. Dertil kommer, at det ikke er bæredygtigt at rive noget velfungerende ned for at bygge nyt," siger Gorm Gunnarsen.

Også Emil Sloth Andersen fra Radikale Venstre, som sidder i Børne- og Ungdomsudvalget, ønsker at sagen bliver set grundigt efter i sømmene og revurderet:

"Det er vist tydeligt for enhver, at det forløb, der er kørt, har potentiale for forbedring. Jeg synes, det rigtige er, at vi får en gennemgang fra forvaltningen hurtigst muligt og talt sammen mellem partierne. Det er en sag, som vi i Radikale Venstre vil kigge nøje på, for der ingen tvivl om, at det er en hel del på spil for Tingbjerg her, og det er død og pine vigtigt, at vi fortsat understøtter den gode udvikling, som Tingbjerg på flere fronter er inde i," siger Emil Sloth Andersen.

Flytter fritidsinstitutionen til Tingbjerg Skole, bliver dette udeareal legeplads for mellem 80 og 100 børn, der begynder i KKFO i maj måned det år, hvor de skal starte i skole.

VI SKAL HAV SPRO

E ET FÆLLES FAGLIGT G FOR SORG OG SAVN

Sorgkufferten kan skabe et intenst rum, hvor børn kan lufte deres tanker. Det er erfaringerne fra Østen for Solen, som er en ud af ni institutioner, som har afprøvet Det Nationale Sorgcenters sorgkuffert.

Gitte Vinther lægger en børnetegning foran sig. Tegningen forestiller Alberthes tipoldefars guldskrin besat med diamanter. Sven på fire år har tegnet en kirke, som er bygget oven på et gravsted.

Joanna har tegnet farmor i himlen.

”Jeg tror ikke, at hendes farmor er død,” siger Gitte Vinther og tilføjer:

”Men det er jo ikke det, som er det vigtige. Det vigtige er, at børnene kan lufte deres tanker, og det er lige meget i denne sag, om farmor er død eller ej,” siger hun.

Børn i sorg skaber faglig usikkerhed

Østen for Solen har flere gange haft børn, som har været i familier med alvorlige kriser. Det har også været motivationen for, at institutionen har afsat tid til at være med til at afprøve sorgkufferten, som er skabt i samarbejde med Det Nationale Sorgcenter, forklarer leder Susanne Thaysen.

”Vi oplevede usikkerhed, når vi havde børn, der var i sorg. Vi følte, at vi manglede faglighed og kompetencer til at tage os af det på den bedst mulige måde,” siger hun.

Karla, Olivia, Joanna, Alberte, Sven og Lærke er samlet rundt om bordet på Troldestuen. De andre børn er blevet sendt ud i husets andre værksteder, og der hersker en forventningsfuld stemning blandt de seks børn.

Egernet Knirke giver mod

Det skal i dag handle om at være modig. Gitte Vinther tager en stofkappe ud af den lille kuffert. Inden Gitte Vinther begynder at læse historien om egernet Knirke, er det i dag Joannas tur til at få Knirkes magiske kappe om skuldrene. Knirke er hovedpersonen i hver af de fem bøger, som ligger i sorgkufferten. Børnene lytter opmærksomt. I dag handler det om at se en død.

Alberte på fem år er ganske sikker på, at hun har set sin tipoldefar død, da hun var en baby.

Gitte Vinther har stået for det pædagogiske arbejde i at afprøve sorgkufferten gennem de seneste par måneder. Hun oplever, at børnene er meget interesserede, når hun inddrager dem i at bruge sorgkufferten.

”Det er ikke fordi, det er nyt at snakke om døden og livets cyklus. I mange år har man jo kunnet gå på biblioteket og låne en bog om for eksempel musen Malthe, der bliver til jord og en række andre bøger i samme stil. Men jeg oplever sorgkufferten som mere systematisk, og jeg oplever en stor interesse fra børnene, når vi bruger den. Så jeg tror, at der er et eller andet i det, som siger børnene noget særligt,” siger Gitte Vinther.

Sorgkufferten styrker fagligheden

Susanne Thaysen fremhæver, at en af de store styrker ved sorgkufferten er, at hele ▶

Pædagog Gitte Vinther er i gang med at afprøve en ny sorgkuffert, som det Nationale Sorgcenter har udviklet. Gitte Vinthers erfaring er, at der opstår en stor interesse og koncentration hos børnene, når hun tager kufferten frem.

Det er vigtigt, at det pædagogiske personale er klædt på til at håndtere, når børn er i kriser og sorg, mener Susanne Thaysen, der er leder i Østen for Solen.

- materialet er samlet. Man skal ikke holde styr på et print fra internettet eller en bog, der ligger og flyder et sted. Det hele er samlet, og der hører også e-læringsmoduler til personalet med.

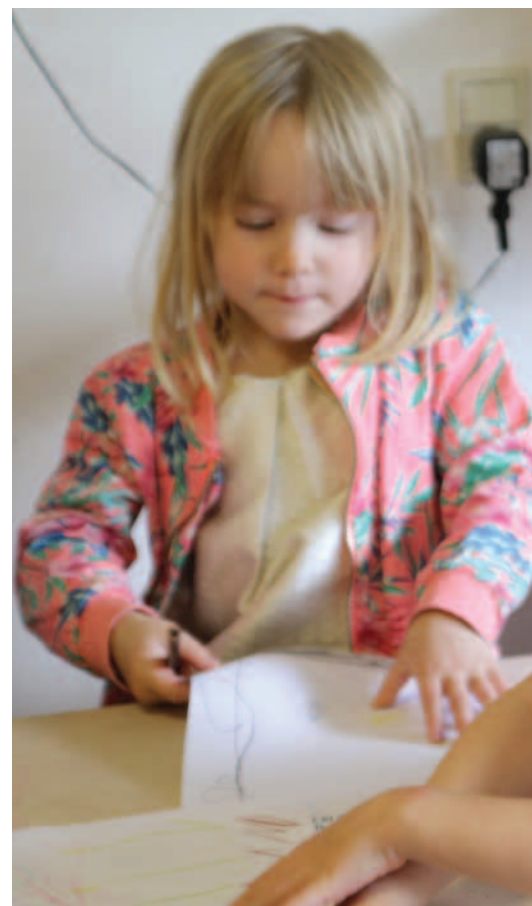
For pædagog Gitte Vinther har e-læringsmodulet været givende, og hun oplever, at det har styrket hendes pædagogiske faglighed.

"Når vi snakker om følelser, så er vi pædagoger også nogle gange bare men-

nesker, der trækker personlige erfaringer op fra rygsækken. Derfor var det rigtig godt med e-læringsmodulerne, for det kræver etik og faglighed, når børn spørger ind til emner som savn og død."

Gitte Vinther syntes til at starte med, at det var en udfordring at bruge stofkappen i samspillet med børnene. Og hun oplevede, at hun skulle forberede sig og tage tilløb til at bruge kuffertens materiale.

"Jeg tror ikke, at det er fordi, jeg er bange for at tale om døden. Men jeg vil gerne gøre det på en ordentlig måde. Jeg tror ikke på, at der er nogen, der bare tager kufferten og så går i gang," siger hun.

Når sorgkufferten tages i brug, er der forskellige aktiviteter. Efter børnene har fået læst højt om egernet Knirke, tegner de, hvor de døde er. Det åbner op for gode snakke blandt børnene.

Derfor er det også vigtigt, at ledelsen i institutionerne sætter det på dagsordenen, mener Susanne Thaysen.

"Jeg tror på, at ledelsen skal sige, at det faktisk er vigtigt, at alle er klædt på til at håndtere, når børn er i sorg eller krise af alle mulige forskellige årsager."

Ny tilgang til kriser

Sorgkufferten har skabt startskuddet til, at Østen for Solen har udviklet en ny tilgang til børn i sorg og kriser. Institutionen har lige meldt tilbage til Det Nationale Sorgcenter med den feedback, de pædagogiske medarbejdere havde til kuffertens materiale, og til efteråret skal sorgkufferten implementeres blandt hele personalegruppen.

"Vi er forskellige som mennesker, så det er godt at have et fælles sprog, hvor man for eksempel ikke definerer for børnene, at den døde er blevet til en stjerne oppe på himlen, men at man lader

En magisk kappe er en del af sorgkufferten. Her har Joanna, som går i Østen for Solen, kappen på. Tilbage meldingen fra institutionen er, at sorgkufferten med fordel kunne indeholde flere kapper, for det har en god effekt hos børnene.

Gitte Vinther har aldrig været nervøs for at tale med børnene om svære ting, men hun oplever, at sorgkufferten giver en systematik og nyttige håndtag til at skabe den gode samtale med børnene.

Sorgkufferten handler blandt andet om at skabe et sprog for, hvad der sker, når man dør. Et sprog som kunne bruges pædagogisk, da børnene for nyligt fandt en død kat. Her ses Gitte Vinther sammen med Lærke på besøg ved katens gravsted.

børnene selv finde på noget, som giver mening,” siger Susanne Thaysen.

Hun understreger, at sorg kan være mange ting. Sorg kan for eksempel også være en skilsmisse, og Susanne Thaysen lægger vægt på, at personalegruppen får et fælles sprog, så de kan tage hånd om børn, der har det svært.

”Vi skal have et fælles sprog for sorg og savn. Sorg og savn kan være alt fra farfaren, der er gået fra farmoren eller en ven, der er flyttet til Jylland. Vi skal tage hånd om børnenes følelser,” siger Susanne Thaysen.

Østen for Solen vil bruge sorgkufferten, når konkrete hændelser opstår. Erfaringen er også, at materialet skal bruges jævnligt for at blive på lystavlen og have en effekt.

”Man skal ikke gå og vente på, at en eller anden har det skidt, man skal bruge det, for børnene får sat ord på nogle ting. Vi ved ikke, hvad de allesammen rummer. I dag talte Alberthe om sin tipoldefar, og det kan hun jo ikke huske, men arbejdet med sorgkufferten skaber et intenst rum, hvor børnene bliver set,” siger Gitte Vinther. ●

MAN SKAL IKKE VÆRE FOR AT GØRE NOGET F

Der er en ydmyghed og usikkerhed hos det pædagogiske personale, når det kommer til at tale med børn om sorg og tab, lyder det fra psykolog hos Børn, Unge & Sorg Anitta Guldborg.

Pædagoger efterspørger viden om, hvordan de skal håndtere børn i sorg. Det oplever Det Nationale Sorgcenter, som modtager opkald fra pædagogisk personale, der spørger ind til, hvordan de skal håndtere, at et barn har en alvorligt syg forælder eller, at et barn har mistet en mor eller en far.

"Børn kan opleve mange slags tab. Derfor er der gode grunde til at hjælpe pædagogerne med at navigere i, hvordan vi bedst muligt passer på børnene uden at have en følelse af, at vi gør noget forkert. Når børn oplever tab, så behøver det ikke at være, fordi de har mistet en mor eller en far. Det kan også være, at de

oplever at miste en kær bedsteforælder eller en elsket hund," siger Anitta Guldborg, som er psykolog hos Det Nationale Sorgcenter.

Den gode samtale om det svære

Det Nationale Sorgcenter er i samarbejde med ni institutioner i gang med at afprøve en sorgkuffert. Sorgkufferten indeholder materiale, som kan bruges til at tale om død, tab og sorg med børn i alderen tre til seks år.

"Vi håber, at sorgkufferten bliver et værktøj, som kan bruges til at tale om døden og skabe forudsætninger for samtalen med både det enkelte barn og børnehavegruppen. Vi ved, at det hjælper på barnets situation, hvis den voksne har en indre sikkerhed og er fortrolig med emnet. Det giver barnet en oplevelse af, at dette kan man godt tale om," siger Anitta Guldborg.

Omfanget af børn, der hvert år oplever sorg, savn og tab, vil måske komme bag på nogen. Knap 35.000 børn oplever hvert år, at deres far eller mor bliver indlagt med alvorlig sygdom. Hvert år er der 1.700 børn, der mister en forælder. Og 12.500 børn lever med tabet af én eller begge forældre. Derudover er der de situationer, hvor for eksempel en kær ven flytter til den anden ende af landet,

Anitta Guldborg har som psykolog mange års erfaring med at hjælpe familier i sorg. Hun håber, at sorgkufferten bliver et værktøj, som kan bruges til at tale om døden og skabe forudsætninger for samtalen med både det enkelte barn og børnehavegrupper.

Egernet Knirke og en magisk kappe

Sorgkufferten indeholder blandt andet fem bøger. Hovedpersonen i bøgerne er egernet Knirke, som møder forskellige dyr, som har døden eller alvorlig sygdom helt tæt på. Knirke hjælper dyrene med, hvordan man håndterer det at savne eller blive ked af det. Kufferten indeholder også et hæfte om sorgreaktioner og børns forståelse af sygdom og død. Hæftet kan bruges af både det pædagogiske personale og af forældre. I kufferten ligger der desuden en guide til, hvordan man kan bruge bøgerne om egernet Knirke, en stofkappe, og dertil har det Nationale Sorgcenter udviklet moduler med e-læring og faglig sparring til det pædagogiske personale.

forældre bliver skilt, eller et elsket kæledyr går bort.

Institutionen er et anker

Institutionen bliver endnu vigtigere som anker i situationer med tab og alvorlig sygdom i familien, forklarer psykolog Anitta Guldborg.

"Børn fornemmer hurtigt, at der er noget galt. De bliver påvirkede af det og bliver utrygge. Børnene tilbringer som

BANGE ORKERT

regel mange timer i daginstitutionen, og derfor er det vigtigt, at de pædagogiske medarbejdere er klædt på til at støtte børnene.”

Annita Guldberg har arbejdet med børn og familier i sorg gennem mange år. Hun rådgiver også pædagogisk personale, når de ringer og er i tvivl om, hvordan de skal hjælpe et barn, der har mistet.

”Der er en ydmyghed og usikkerhed hos det pædagogiske personale. De er bange for at gøre noget forkert, og de lader derfor i nogle tilfælde helt være med at berøre emnet. Vores budskab er, at det er vigtigt at klæde selv helt små børn på til at tale om sorg og død. Det er svært at gøre noget forkert – eller for eksempel at gøre børn i sorg mere kede af det.”

Udgå panik

Hos Det Nationale Sorgcenter lægger man vægt på, at sorgkufferten skal hjælpe til at ophæve en eventuel berøringsangst, samt sørge for at pædagogerne og medhjælperne er mere komfortable, når situationen opstår.

”Vi kan se, at der er et behov for, at pædagogiske fagprofessionelle bliver bedre til at tale med små børn om sorg. Alle børn stifter på et tidspunkt bekendtskab med sorg og død,” lyder det fra Anitta Guldberg, som tilføjer:

”Når børn får læst Pippi Langstrømpe højt, så hører de, at hendes mor er i himlen. Børnene har adgang til tegnefilm, hvor der er nogle, der bliver syge og dør. Derudover så opsnapper selv helt små børn ord fra de voksne om død og sygdom, og hvis vi ikke hjælper børnene ved at tale med dem om det og give dem et sprog til at mestre den del af livet med, så efterlades de alene og måske med fantasier, der kan gå i en skæv retning,” siger hun.

Alberthe har tegnet sin tipodefars guldskrin med diamanter. Østen for Solen arbejder pædagogisk med, at de voksne ikke definerer, hvad der sker, når man dør, men at skabe et rum, hvor børnene bliver set.

Værktøj til børnene

Sorgkufferten skal hjælpe til at skabe den gode samtale mellem barn og voksen. Derfor er der lagt vægt på, at materialet er relativt simpelt og håndterbart. For ét er at læse bøger om børns sorgforståelse. Noget andet er at have materiale om, hvad man gør i sådan en situation.

”Små børn er relativt ligefremme. De har ikke det samme filter, som mennesker får senere hen. Og dermed har de heller ikke den samme berøringsangst,” siger Anitta Guldberg,

Når et barn har mistet eller er bange for at miste, er det en god idé at spørge ind til det med åbne spørgsmål. Åbne spørgsmål er de typiske hv-spørgsmål. Hvem? Hvad? Hvor? Hvornår? Hvordan?

”Vær åben og nysgerrig overfor barnet, så du ikke overtager barnets fortælling, men i stedet for hjælper barnet til selv at finde sin egen måde at italesætte og forstå, hvad der sker, når man for eksempel dør,” siger Anitta Guldberg.

En anden vigtig ting er at lade være med at definere, hvordan barnet har det i sine spørgsmål.

”Spørg barnet, hvordan det har det. Og tro ikke, at du ved det på forhånd. Hvis barnet har svært ved selv at finde ord, er der i sorgkufferten ”følelseskort”, der illustrerer forskellige følelser som barnet kan få vist og her kan udpege, hvilke af disse, der giver mest mening,” lyder rådet fra Anitta Guldberg. ●

Fremtiden for sorgkufferten

De ni institutioner, der har afprøvet kufferten, har netop givet feedback. Sorgkufferten er i gang med at blive justeret, så materialet bliver så relevant som muligt og bygger videre på de erfaringer, som er gjort i praksis. Det Nationale Sorgcenter er i gang med at producere flere sorgkufferter og søge fonde, så sorgkufferten kan komme ud i flere institutioner.

LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MED LEMS POR TRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på lfsnyt@lfs.dk.

JEG ER DÉR, HVOR JEG F

"Jeg er opvokset på Lolland i 90'erne. Som 19-årig flyttede jeg til København for at finde ud af, hvad jeg kunne tænke mig at arbejde med. Jeg er stadig sådan som person, at jeg godt kan lide at prøve forskellige ting af. Jeg går ud fra, at man ikke ved, om tingene er noget for én, før man har prøvet det. Derfor spænder min uddannelsesmæssige baggrund også bredt. Jeg har både en bachelor i sportsmanagement og en bachelor i erhvervsøkonomi, og så har jeg en samfundsvidenskabelig kandidat fra RUC, hvor jeg har specialiseret mig i offentlig ledelse. I dag er jeg i gang med at læse til pædagog ved siden af mit fuldtidsarbejde som medhjælper."

"Det har gennemsyret mine år som studerende, at jeg ikke har kunnet give slip på at arbejde med børn i en daginstitution. Derfor har jeg næsten alle årene arbejdet som medhjælper, imens jeg studerede. Da jeg blev færdiguddannet kandidat, prøvede jeg forskellige jobs af, hvor jeg ikke arbejdede med børn. Men jeg kunne mærke, at jeg blev nødt til at vende tilbage til det, der gør mig allermost glad: At arbejde med børn. Derfor startede jeg forfra og begyndte at arbejde som medhjælper for to et halvt år siden. I dag er jeg i gang med sporskifteuddannelsen og kunne ikke forestille mig ikke at arbejde med børn. Hvis du spørger, hvad jeg laver om ti år, så kan jeg ikke sige det med sikkerhed. Jeg tror, det nærmeste, jeg kan komme det, er, at jeg er dér, hvor jeg føler mig hjemme."

"I dag bruger jeg min kandidatuddannelse i mit arbejde. Jeg har øje for krydspresset mellem det organisatoriske på den ene side og medarbejdersiden på den anden. Jeg synes, at det er enormt spændende, hvordan man kan få tingene til at lykkes organisatorisk, og jeg interesserer mig for, hvordan vi oversætter og fortolker de politiske mål til praksis, som kan være til gavn for børnene. Samtidig nyder jeg dagligdagen med børnene og at kunne se børnenes udviklingstrin og trivsel. Det gør mig glad og giver mig livskvalitet at arbejde med børn. Jeg kan godt lide de processer, hvor man kan se, at børnene virkelig har fået noget ud af det. For nyligt havde vi et langt forløb, hvor vi kom i dybden med konsistenser, former og farver og hele forståelsen af årstiden. Jeg kan se, at børnene har lært at koble det op på årstidernes skiften."

"Hvis man skal gøre noget bedre på det pædagogiske fagområde, så tror jeg, at man skal tage fat i uddannelsesdelen. Det pædagogiske fag er udsat. Mange har en holdning til faget, og mange har i og for sig også viden, for der er mange, der er

ØLER MIG HJEMME

forældre. Dermed synes mange måske også, at de har legitime argumenter for, hvordan man skal arbejde med børn. Men det er vigtigt at huske på, at pædagogik er et fagområde, hvor folk har uddannet sig og specialiseret sig. Det er vigtigt, at det at arbejde med børn ikke bliver et allemandseje, men at der sker en differentiering af, hvad det vil sige at have børn og at arbejde med børn. Det, synes jeg, at man burde oplyse mere om blandt andet på uddannelsen og af andre kommunikationsveje, så omverdenen bliver mere bevidst.”

”Jeg håber, at uddannelsesministeriet vil tænke over, hvordan de fremadrettet skruer pædagoguddannelsen sammen. Man kunne for eksempel have en screeningsansøgningsproces til pædagoguddannelsen, ligesom man for eksempel har indenfor politiet. Det er jo helt centralt, at man som pædagog i høj grad skal kunne anvende sin emotionelle intelligens, og det synes jeg, at optaget til uddannelsen bør være lagt mere an på. Hvis et barn er ked af det, så er mit fokus jo at være anerkendende, omsorgsfuld og nærværende i den situation. Mine teoretiske værktøjer kan jeg bruge til at se bagom. Vi skal huske, at børnene starter deres institutionsliv hos os, så det skulle gerne være os, der giver børnene det bedste afsæt. Det er derfor, jeg er her.”

Navn: Marie Louise Arpe Munksgaard

Alder: 32

Arbejdsplads: Den integrerede institution
Jacob Holms Minde

Bonusinfo: Er en del af en stor vennegruppe, der alle kommer fra Lolland. Bor til dagligt på Teglholmen sammen med sin kæreste. Er arbejdsmiljørepræsentant og sidder i MED-udvalget. Hendes livsmotto er, at hun er der, hvor hun føler sig hjemme.

Vi ruller den røde lø

Bostederne Løvtikkevej 66 og Albatros har ikke rekrutteringsproblemer. Opskriften er ifølge medarbejdere og ledere et mix af, at den røde løber bliver rullet ud for nye medarbejdere – men at det også er en arbejdsplads, hvor man ikke kan sidde passivt på tilskuerrækkerne.

"Vi har en høj andel uddannede. Det får mange til at søge, og det betyder, vi kan fastholde den gode udvikling," siger botilbudsleder Wivi Rosenkilde, som sidder forrest til venstre. Hun er sammen med kollegerne (fra venstre) Ronnie Gryberg, Thomas Hvalsum, Joakim Averhoff, Cecilia Sejer, Dana Myrvig og Mathias Gisiger Degenkolv.

ber ud for de nye

Der bliver taget grundigt imod, når man er ny pædagogisk medarbejder på bostederne Løgstykkevej 66 og Albatros, naboinstitutioner på Amager med et udvidet samarbejde og fælles botilbudsleder.

Nye medarbejdere inviteres til introdag med middag, før de begynder for alvor, og der bliver sendt en mail rundt i huset med et foto og en personlig præsentation af alle nye. Introforløbet varer 14 dage, og her er afsat en hel dag til oplæring i de administrative opgaver og fagsystemer, og alle får en mentor.

”Man kan godt sige, at vi ruller den røde løber ud for nyansatte. Men til gengæld får man ikke lov til at sætte sig på tilskuerrækkerne på den her arbejdsplads,” siger Thomas Hvalsum, som er socialpædagog og fagkoordinator på Albatros.

Der stilles nemlig også store faglige krav, og det lægges der ikke skjul på i stillingsopslag og ved ansættelsessamtaler.

Ikke svært, men uvant

Ronnie Gryberg, som er afdelingsleder på Løgstykkevej, mener faktisk, at det ambitiøse miljø er en del af årsagen til, at botilbuddene får mange ansøgere.

”Det er ikke en arbejdsplads, hvor man ”bare” kan gå og passe sit arbejde. Vi forventer noget af hinanden, at vi tager imod efteruddannelse, og at vi deltager i de faglige netværk, som får vores organisation til at hænge sammen. Det forventes også, at alle stempler ind i det fælles mindset, som vi har vedtaget,” siger Ronnie Gryberg.

Albatros og Løgstykkevej arbejder målrettet og vedvarende med det professionelle samarbejde; fælles sprog og fælles rammer og med at give hinanden feedback. Det sker i et samarbejde med en konsulent på flere årlige temadage.

”Vi forsøger eksempelvis at lade være med at sige, at noget er svært. Vi siger

i stedet, at noget er uvant eller utrænnet. Vi taler om, at der ingen udvikling sker uden midlertidige tilstande af ubehag, og at den virkelighed, vi oplever, først og fremmest skabes af den tænkning, der er til stede. Det kræver noget af os alle sammen hele tiden at holde fokus på den gode udvikling. Til gengæld bliver arbejdsmiljøet bedre, og det kan alle mærke,” siger implementeringskoordinator Cecilia Sejer.

”Vi taler om, at der ingen udvikling sker uden midlertidige tilstande af ubehag, og at den virkelighed, vi oplever, først og fremmest skabes af den tænkning, der er til stede.”

Studerende i fødekæden

En vigtig brik i rekrutteringen af nye medarbejdere er tidligere studerende, fortæller afdelingsleder på Albatros, Joakim Averhoff.

”Vi er heldige, at en del af vores studerende søger tilbage. Det er jo et positivt tegn, at de har lyst til at komme tilbage og blive fastansatte hos os”, siger han.

Dana Myrvig, der er pædagog på Løgstykkevej og fælles TR på Albatros og Løgstykkevej er en af de medarbejdere, der er søgt tilbage efter at have været i praktik på Løgstykkevej.

”For mig har det haft stor betydning, at kulturen er, at man gerne må stille spørgsmål og undre sig – lige fra den første dag. Det har gjort det trygt at begynde”, siger hun.

Work-life balance

Cecilia Sejer, implementeringskoordinator

på Løgstykkevej påpeger, at der også er nogle rammeforhold på de to bosteder, der skaber en mere tiltrækkende arbejdsplads.

”Man skal ikke underkende, at det fx betyder en del, at vi kan nøjes med at arbejde hver tredje weekend, og at man også kan få en arbejdsplan, der i højere grad passer til ens personlige forhold, hvis man har brug for det i en periode,” siger Cecilia Sejer.

Botilbuddene har på den måde valgt at skruer op for hverdagsnormeringen. En del af vikarbudgettet er samtidig investeret i to fastansatte ”flyvere”. Dermed kan bostederne bedre tåle hverdagsfravær uden at kalde vikarer ind. Og så har begge botilbud et stort fokus på dokumentation og samarbejde med borgernes sagsbehandlere, der betyder, at der løbende er opmærksomhed på, om en borgers støttebehov ændrer sig, og på den måde har brug for flere personaleressourcer.

Dokumentation giver ressourcer

”Vi skal selvfølgelig kunne dokumentere, hvad skatteyderne får for deres penge. Men det er også blevet tydeligt i organisationen, at god dokumentation skaber værdi for både vores borgere og os selv, fordi det betyder, at borgeren får de rette ressourcer tildelt”, siger fagkoordinator Mathias Gisiger Degenkolv.

Når det indtil videre er lykkedes både at rekruttere og fastholde et tilstrækkeligt antal pædagoger hos de to Amagerbotilbud, er det langt hen ad vejen resultatet af den målrettede indsats, mener botilbudsleder Wivi Rosenkilde. Men hun understreger, at der også er tale om, at der er blevet skabt en god cirkel:

”Det virker attraktivt, at vi har en høj andel uddannede. Det får mange til at søge, fordi man typisk gerne vil et højt fagligt niveau. Det betyder, vi kan fastholde den gode udvikling,” siger Wivi Rosenkilde. ●

Vi begyndte med det vi kunne tilbyde

Marie Tümmeler-Hellesen søgte selv til KKFO'en ved Skolen på Hannemanns Allé, fordi hun gerne ville være med til at bygge noget helt nyt op.

et,

Den kun to år gamle skole bor i midlertidige pavilloner, og alting skal skabes fra bunden. Alligevel var der ansøgere nok, da KKFO'en ved Skolen på Hannemanns Allé i foråret skulle ansætte fire nye pædagoger.

Det vrimler med små skolebørn, når man besøger Skolen på Hannemanns Allé, som har adresse i pavilloner på Ørestads Boulevard på Vestamager, mens den rigtige skole bliver bygget.

De første 0. klasser begyndte i 2020, og planen er, at der skal udvides med fire 0. klasser hvert år. Så med majbørnene fra 2022, kom elevtallet op på 235.

Det betød, at der skulle ansættes flere pædagoger, og Marie Tümmeler-Hellesen, som er daglig leder af KKFO'en, fortæller da også, at der var mange overvejelser omkring, hvornår og hvordan stillingerne skulle slås op.

"Vi var tvivl om, hvornår vi skulle gå i gang med processen, for vi ville gerne sikre, at vi ikke udelukkende fik nyuddannede ansøgere. Vi er en så nystartet skole, at vi har brug for den erfaring og ballast, som erfarne pædagoger har med sig," siger Marie Tümmeler-Hellesen.

"Det kræver lyst til udvikling, det kræver masser af snak, og det kræver, at man er villig til forandring."

Vi kan tilbyde

De nye pædagoger skulle begynde per 1. april, og det endte med, at KKFO'en slog stillingerne op i februar. Stillingsopslaget nævnte ikke, at der var brug for hele fire pædagoger. Til gengæld valgte KKFO'en at forsøge at gøre sig selv attraktiv ved at lægge vægt på, hvad arbejdspladsen kunne tilbyde ansøgerne, fremfor på hvad man forventede af dem.

"Det traditionelle stillingsopslag er ofte bygget op, så man øverst skriver, hvad man forventer af ansøgeren, og hvad vedkommende skal kunne leve op til. Vi valgte at vende det hele om. Vi tilbød, at man kan få indflydelse på sit timetal og på sine mødetider, så det eksempelvis er muligt at arbejde her, selv om man er enlig forælder. Vi lagde også vægt på, at vi tilbyder efteruddannelse, for vi har som nystartet institution med rigtig mange flersprogede børn brug for en masse kompetencer," fortæller Marie Tümmeler-Hellesen.

De vil være med til at skabe

Opslaget gav pote. Men Marie Tümmeler-Hellesen tror ikke bare, det er løfter om arbejdsforhold og efteruddannelse, der har gjort stillingerne attraktive:

"Min klare oplevelse er, at det handler om, at vi er en helt nystartet skole og KKFO. Man kan som medarbejder være med til at bygge en helt ny arbejdsplads og kultur. Det vil klart afskrække nogen, men det tiltrækker til gengæld nogle andre, som synes, det er en spændende udfordring, og som er glade for, at de ikke ankommer til et sted, hvor alting er givet på forhånd," siger Marie Tümmeler-Hellesen, der selv valgte jobbet på KKFO'en ved Skolen på Hannemanns Allé til på den baggrund.

"Jeg gik efter udfordringen. Det kan virkelig være hårdt, for der er intet, der er givet. Vi sadler, mens vi rider, og man kan ikke læne sig op ad rutiner. Man kan ikke gå ind til sin leder og sige: Nu er det snart fastelavn, hvad plejer vi at gøre? For der er ikke noget plejer. Det kræver lyst til udvikling, det kræver masser af snak, og det kræver, at man er villig til forandring. Det er anstrengende, men det er også virkelig spændende og berigende, og vi har et fantastisk sammenhold på tværs af skole og KKFO." ●

FOKUS PÅ SEXISME I KØBENHAVNS KOM

Hvor udbredt er seksuelt krænkende adfærd blandt de ansatte i Københavns Kommune? Borgerrepræsentationen besluttede i efteråret 2020, at det skulle undersøges. Nu er resultaterne kommet, og de viser, at det er nedsættende eller uønskede kommentarer, der dominerer billedet, og at det især er yngre og løstansatte medarbejdere, der oplever krænkelser.

Københavns Kommune har gennemført en større undersøgelse blandt sine over 47.000 ansatte for at afdække omfanget af sexistisk kultur og adfærd på kommunens arbejdspladser. 45 procent, svarende til 21.273 medarbejdere, har svaret på undersøgelsen.

17 procent af de kvinder, der har besvaret undersøgelsen, har oplevet en eller flere former for sexistisk kultur eller adfærd inden for det seneste år, mens det tilsvarende tal for mændene er 13 procent. Det svarer til et gennemsnit på 16 procent.

De former for sexistisk kultur eller adfærd, der fylder mest i resultaterne, er verbale krænkelser, det vil sige seksuelle kommentarer og nedsættende tale om køn eller seksuel orientering

Af det totale antal hændelser i undersøgelsen kommer 62 procent fra det interne samarbejde, det vil sige kolleger, ledere mv., mens 38 procent kommer fra det eksterne samarbejde.

Hver sjette i BUF

Børne- og Ungdomsforvaltningen, BUF, beskæftiger ca. 20.000 medarbejdere, når man tæller løstansatte som fx vikarer med. Heraf har 37 procent valgt at besvare undersøgelsen.

Andelen af medarbejdere i BUF, der har oplevet sexistisk kultur eller uønsket adfærd af seksuel karakter på arbejdspladsen, ligger snublende tæt på tallet for hele Københavns Kommune, nemlig 15 procent.

Det betyder, at i alt 1151 personer har oplevet et eller flere tilfælde af uønsket adfærd, og undersøgelsen viser, at den

uønskede adfærd hovedsageligt kommer fra kolleger og i mindre grad fra borgerne. Oplevelserne fordeler sig dog ikke jævnt over hele forvaltningen. Den uønskede adfærd er mest udbredt på skolerne, mens den i mindst grad opleves hos medarbejdergrupper i administrationen, køkkenpersonale, sundhedsplejen og teknisk personale. De løstansatte er væsentligt mere udsatte for den uønskede adfærd, end de fastansatte, og jo yngre medarbejderne er, og jo kortere de har været ansat, jo flere af dem har været udsat for uønsket adfærd. Den gruppe, der topper i undersøgelsen, er timelønnede lærervikarer, hvor hele 28 procent svarer, at de har været udsat for uønsket adfærd eller kommentarer. 20 procent af pædagogmedhjælperne og 14 procent af pædagogerne svarer ligeledes bekræftende på, at de har været

MUNE

udsat for uønsket adfærd, mens det kun er tilfældet for fem procent af ledere og sundhedsplejersker.

Færre kolleger, flere borgere

Socialforvaltningen stikker ud i undersøgelsen, idet det er den forvaltning, hvor flest medarbejdere angiver, at de har oplevet en eller flere krænkelser. Der er en høj besvarelsesprocent på 47, og 21 procent af de medarbejdere, der har besvaret undersøgelsen, har oplevet sexistisk kultur og adfærd. Der er også i Socialforvaltningen en overvægt af yngre ansatte, ansatte med kort anciennitet samt løstansatte blandt de medarbejdere, der har oplevet krænkelser.

Forvaltningen adskiller sig dog fra Børne- og Ungdomsforvaltningen, idet en langt større andel af krænkelserne er begået af eksterne; det vil sige de borgere, man arbejder med, pårørende og så videre. Hvor det i Børne- og Ung-

domsforvaltningen kun er 24 procent af krænkelserne, der begås af eksterne, er det i Socialforvaltningen 53 procent.

Kultur og faglighed

Københavns Kommune har afsat 500.000 kroner til arbejdspladsrettede aktiviteter i det opfølgende arbejde med undersøgelsen. Dertil kommer de initiativer, som kommer fra de enkelte forvaltninger. I Børne- og Ungdomsforvaltningen siger direktør Tobias Børner Stax, at han tager undersøgelsens resultater dybt alvorligt.

”Det er bekymrende, at så mange oplever uønsket adfærd med sexistiske under- eller overtoner. Det skal man ikke udsættes for på sit arbejde. Den arbejdspladskultur skal vi have ændret. Undersøgelsen skal bruges som dialogværktøj til en grundig drøftelse af, hvordan vi taler med og om hinanden i arbejdsfællesskabet,” siger Tobias Børner Stax.

Britt Petersen er udover at være formand for LFS også forperson i Københavns og Frederiksbergs Fællesrepræsentation, der er en sammenslutning af de faglige organisationer.

Hun er enig i, at det handler om at arbejde med kulturen.

”Det skal tages alvorligt og være en vigtig del af det at arbejde med arbejdsfællesskabet. Det skal være legitimt at italesætte et og reagere, hvis man oplever noget ubehageligt, og man skal opleve tryk i forhold til, at der bliver handlet på det,” siger Britt Petersen, som understreger, at der også skal fokuseres på fagligheden.

”Det handler også om at uønsket seksual adfærd på de arbejdspladser, hvor den uønskede adfærd opstår i kontakten med borgere og pårørende. Her skal det være en del af den faglige tilgang, hvordan man forebygger og håndterer krænkende adfærd,” siger Britt Petersen. ●

Har du en eller flere gange inden for det seneste år været udsat for ...

	Børne- og Ungdomsforvaltningen	Socialforvaltningen
Uønskede seksuelle kommentarer om din krop, tøj eller livsstil?	6 %	10 %
Uønskede seksuelle kommentarer om dig eller andre, i en større gruppe/forsamling?	5 %	8 %
Uønskede e-mails eller beskeder på sociale medier med seksuelt indhold?	1 %	1 %
Uønsket fysisk kontakt med seksuelle undertoner, f.eks. klap, kys eller omfavnelse?	3 %	6 %
At nogen har vist dig uønskede pornografiske billeder eller andre materialer med seksuelt indhold?	1 %	2 %
At nogen har fortalt historier med seksuelt indhold, som var uønskede eller ubehagelige for dig?	4 %	6 %
At nogen har talt nedsættende om køn eller seksuel orientering på en måde, som var uønsket eller ubehageligt for dig?	9 %	11 %
At nogen har nedgjort dig på grund af dit køn eller din seksuelle orientering?	3 %	4 %
At nogen har bedt om seksuelle tjenester til gengæld for, at du fik en belønning?	0 % (0,1 %)	0 % (0,5 %)

De leder efter de us

Misbrugsbehandlingen har traditionelt fokuseret på de voksne, som har et skadeligt forhold til rusmidler. Men mange af misbrugerne har børn, der har været usynlige for systemet. Det skal et nyt familieteam forsøge at råde bod på.

”Vi ved, at børn helt ned i to til tre årsalderen opbygger strategier til at dække over deres forældre og til at passe på dem,” siger Jens Thun, som er socialpædagog og har arbejdet med udsatte børnefamilier i mere end 30 år.

En strategi kan være, at barnet er overtilpasset og aldrig gør opmærksom på sig selv i dagtilbuddet.

Derfor er der en del børn af misbrugere, som er usynlige for systemet. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis forældrene er selvforsørgende, og der derfor ikke er opmærksomhed på familien fra Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Men det er skadeligt for børn at leve i familier, hvor den ene eller begge forældre har et misbrug, siger Jens Thun.

”Forældres misbrug udgør en alvorlig trussel mod barnets trivsel, fordi det skaber utryghed og uforudsigelighed. Og de familiodynamikker kan bestå længe efter, at misbruget er stoppet.”

De frygter tvangsfjernelse

Københavns Kommune forsøger nu som noget helt nyt at finde frem til disse børn.

Midlet er et nyt fremskudt familieteam på tre medarbejdere, der samarbejder med de såkaldte substitutionsenheder, der står for behandling og opfølgning i forhold til borgere med afhængighed af opiater, det vil sige morfin, metadon, heroin eller lignende.

Sandra Bondersholdt er leder for teamet, og hun forklarer, at teamet kommer i kontakt med forældrene via behandlerne i substitutionsenhederne.

”De borgere, der modtager behandling for afhængighed af opiater, er typisk

systemet i lang tid. Gennemsnitsbehandlingstiden er ni år. Så de får meget ofte en god og tryk relation til deres behandlere, og derfor er behandlerne den bedste brobygger, når vi gerne vil i kontakt med dem omkring deres børn. For der kan stadig opstå en masse usikkerhed og nervøsitet. Nogle borgere er fx bange for, om vi er ude på at fjerne deres børn,” siger Sandra Bondersholdt.

Teamets hovedopgave er familier med opiatafhængighed. Men teamet har også et samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen og Hvidovre Hospital og kommer her igennem i kontakt med gravide, der har for stort forbrug af rusmidler, eller som er i substitutionsbehandling.

Brobygning

Jens Thun, Ida Johanne Johnsén og Heidi Hjarup Brenya, som udgør selve det fremskudte familieteam, har været i gang siden efteråret 2021 og har i dag kontakt med ca. 30 familier.

Opgaverne varierer fra familie til familie. Der kan være brug for familiebehandling i form af samtaler, fordi børnene er vokset op med en forælder, der har været misbruger, og der er oplevelser, der skal bearbejdes. Der kan være tale om støtte til at få familiodynamikken til at fungere – eksempelvis hvis børnene er eller har været anbragt uden for hjemmet. Og så er der alle brobygningsopgaverne til de øvrige kommunale tilbud. Det kan være, at børnene har brug for at blive henvist til rådgivningsenheden BiBa, det kan være, der er brug for en støttekontaktperson til familien, og der kan i sidste instans være behov for, at teamet støtter enhederne i

at få lavet en skærpet underretning til de sociale myndigheder, hvis familien ikke vil samarbejde, og der er tvivl om, hvorvidt de er i stand til at løfte forældreopgaven.

Nyt at man husker børnene

Netop det sidste er en stor kulturændring i misbrugsbehandlingen.

Sandra Bondersholdt lægger ikke skjul på, at det er noget nyt, at man på den måde vægter børnenes behov i misbrugsbehandlingen.

”Der har været tradition for, at man nærmest udelukkende fokuserede på den person, der var i behandling. Man har været bange for at ødelægge relationen til borgeren ved at påpege, at misbruget kunne medføre problemer for børnene. Så vi har ikke bare skullet overbevise borgerne om, at der skulle være en specifik opmærksomhed på børnene. Det er også en omvæltning for mange behandlere,” siger Sandra Bondersholdt.

Substitutionsenhederne

Substitutionsenhederne hører under ’Rusmiddelbehandling København’. Enhederne tilbyder behandling til borgere over 18 år, der er fysisk afhængige efter et længerevarende forbrug af morfin, metadon, heroin eller lignende, og som ønsker medicinsk behandling.

ynlige børn

Jens Thun supplerer:

”Vi er blevet mødt med reaktionen: ”Tør vi nu også underrette om den familie; risikerer vi ikke at ødelægge relationen, så de falder tilbage i misbrug?” Men jeg ser

sådan på det, at hvis relationen ikke kan holde til, at man også tager vare på deres børn, så er den relation ikke bæredygtig. Og børn i misbrugsfamilier risikerer at betale en høj pris for ikke få hjælp.” ●

BiBa

Barndom i Balance (BiBa) er et gratis og anonymt tilbud til børn og unge fra 0-24 år fra familier med alkohol- eller stofproblemer. BiBa er forankret i 'Rusmiddelbehandling København' og tilbyder rådgivning,

Der er sket en kulturaendring i misbrugsbehandlingen. Der er opstået en bevidsthed om, at misbrugernes børns behov også skal vægtes. Det er kerneopgaven for Jens Thun, Ida Johanne Johnsen og Heidi Hjarup Brenya, som udgør et nyt fremskudt familieteam. Sandra Bondersholt (th.) er leder for teamet.

AT BLIVE SET SOM

'Se mig som jeg er.' Tegner et billede 15-årige Rima Ali, som er forskellig fra det billede, film normalt skildrer af personer med autisme. De er nemlig lige så forskellige fra hinanden, som andre mennesker er. Det har været vigtigt for filminstruktør Louise Leth at vise i sin nye dokumentarfilm.

Rima Ali er i dag en ung voksen. Hun er i gang med at finde sin vej i et uddannelsessystem og et arbejdsmarked, der ikke altid er rummeligt.

MAN ER

Tekst: Agnete Solvej Christiansen
Foto: Louise Leth og Agnete Solvej Christiansen

Instruktør Louise Leth ville egentlig lave en film om et børnekor, da hun tog sit tunge kamera på nakken. Men da hun begyndte at observere de syngende børn, blev hendes kamera ved med at rette sig mod den 15-årige Rima Ali.

”Jeg blev fascineret af hendes åbenhed og af hendes charmerende væsen,” siger Louise Leth.

’Se mig som jeg som er’ er frugten af Louise Leths møde med Rima Ali. Filmen havde premiere under CPH: Dox, og får premiere på DR i september. I film ser vi Rima Ali i gang med at blive voksen og i færd med at finde sin egen vej på trods af en omverden, der lukker flere døre, end den åbner.

En positiv udvikling

Rima Ali har ikke helt de samme forudsætninger, som andre på hendes alder har. Hun har autisme, og derudover har hun også indlæringsvanskeligheder. Til gengæld har hun også en masse gåpåmod og et lyst sind. I begyndelsen af Louise Leths debutfilm, ’Se mig som jeg er’, er Rima Ali 15 år gammel.

”Da jeg mødte Rima, var hendes autisme et tabu for hende. Det var ikke noget, som hun ville tale om, og hun vidste ikke rigtig, hvad det var.”

Rima Ali er i dag 19 år gammel. Ved arbejdet med filmens begyndelse bliver hun hentet i en taxa om morgenen for at blive kørt i skole og bragt hjem igen om eftermiddagen.

”Hendes behov for støtte var ret stort,” siger Louise Leth.

I den årrække, hvor filmen følger Rima Ali, ser man hende lære at navigere. Både helt konkret: Hun lærer at tage bussen selv, men også i sit eget liv. Man ser hende i sin specialklasse, i svære samtaler med sine lærere, i støttende omfavnelser med sin familie i lejligheden på Blågårdsgade i København, i teenage-hygge når hun laver TikTok-videoer med sine venner. Filmen viser, hvordan Rima Ali efterhånden bliver mere og mere selvhjulpne og selvstændig. ▶

'Se mig som jeg er' er Louise Leth debutfilm, som filminstruktør. Under arbejdet med filmen kom hun tæt på Rima Ali og hendes familie. Familien ser hun stadig, selvom optagelserne er slut.

populære amerikanske tv-serie 'Big Bang Theory' eller fra spillefilmen med Dustin Hoffmans rolle som et slags geni i spillefilmen 'Rain Man'. Mange kender formentligt også autistestereotypen fra deres egne fordomme.

"Rima viser i filmen, at hun har enormt meget brug for kreativ stimulans. Hun har ikke brug for at sidde i en regnskabsafdeling, fordi hun er god til tal. Hun har brug for at udfolde sig i livet og prøve en masse ting af," siger Louise Leth.

Et andet billede

Personer med autisme varierer nemlig lige så meget fra hinanden, som alle

mulige andre mennesker gør. Louise Leth havde dog også selv fordomme om, hvad der gør sig gældende for personer med autisme, da hun gik i gang med at lave 'Se mig som jeg er'.

"Jeg havde en fordom om, at mennesker med autisme nemt bliver overstimuleret og derfor ikke i lige så høj grad kan nyde at være sammen med andre unge, men Rima nyder enormt meget sociale stimuli. Jeg troede også, at personer med autisme havde svært ved at omstille sig, men Rima er god til ikke at blive stresset over forandringer

Udgangspunktet for 'Se mig som jeg er', er, at det er vigtigt at fokusere på de enkelte menneskers styrker og potentiale.

"Det er, som om man i samfundet er optaget af, hvordan mennesker kan passe ind, men hvis man prøver at vende bøtten og i stedet for tænke: Okay her har vi faktisk en enormt kreativ, sød, charmerende sjæl, der gerne vil byde ind med, hvem hun er, hvordan kan man så blive bedre til at bruge menneskers ressourcer," siger Louise Leth og tilføjer:

"Rima har så mange gaver, og det er synd, hvis hun ender med ikke at have nogen funktion i vores samfund." ●

- "Rima vil ikke defineres af sin diagnose, men jeg oplever, at det er vigtigt, at hun er kommet dertil, hvor hun kan sige, at hun har autisme, men at det ikke er det, der definerer hende. Det kunne hun ikke, da jeg mødte hende," siger Louise Leth.

Lukkede døre

Omdrejningspunkt i filmen er både, hvordan Rima Ali sammen med sin familie klarer mødet med de lukkede døre, som hun møder, og hvordan en ung person med særlige behov bliver mødt af et uddannelsessystem og et arbejdsmarked, der opererer i et andet gear, end hun gør.

"Rima oplever en række nederlag i form af, at hun har håb og drømme for fremtiden, som, hun lige så stille og roligt finder ud af, ikke kan lade sig gøre. Jeg har med denne film haft på hjertet at vise, at alle mennesker har brug for at blive stimuleret, udfolde sig og udtrykke sig," siger Louise Leth.

Filmene viser, at Rima Ali elsker at synge foran et publikum og at spille teater. Louise Leth skaber et andet billede af personer med autisme end det, som man kender fra film og tv-serier for eksempel i form af forskernørden Sheldon fra den

Rima Ali bor på Nørrebro i København. Hun bor sammen med sin mor, og filmen skildrer også det tætte familiebånd.

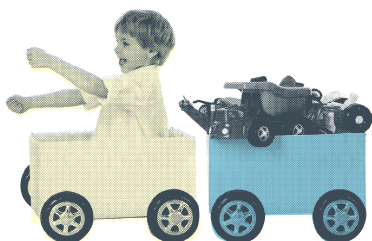
INDKALDELSE: GENERALFORSAMLINGER 2022

Hvad skal dit område i LFS kæmpe for de kommende år, hvad skal pengene bruges til, og hvem skal sidde i bestyrelsen? Det kan du være med til at bestemme, hvis du møder op til generalforsamlingen for dit eget område i LFS.

Har du forslag, du gerne vil have behandlet på generalforsamlingen, skal din områdeformand have forslaget i hænde senest

fem dage før generalforsamlingen. Forslag, der er modtaget af områdeformanden senest den 25. august, offentliggøres på LFS' hjemmeside.

Vi ser gerne, at du tilmelder dig af hensyn til bestilling af mad, men det er ikke obligatorisk.

Almenområdets generalforsamling 21.9.2022

Tid: 21. september 2022 kl. 18.00 – 22.00

Sted: Arbejdermuseet, Rømersgade 22, 1362 København

Dørene åbnes for indskrivning fra kl. 17.00. Der serveres et let måltid fra kl. 17.00 – 18.00

Dagsorden jf. vedtægterne, indkomne forslag og tilmelding: www.lfs.dk/15426

Områdeformand: Kirsten Løth. Mail kigl@foa.dk

Dagplejeområdets generalforsamling 15.9.2022

Tid: 15. september 2022 kl. 18.00 – 21.00

Sted: LFS, sal A, Rosenvængets Allé 16, 2100 Kbh. Ø

Dørene åbnes for indskrivning kl. 17.00. Spisning fra 17.30 – 18.00

Dagsorden jf. vedtægterne, indkomne forslag og tilmelding: www.lfs.dk/15428

Områdeformand: Majbritt Kronbøl. Mail mkro@foa.dk

Specialområdets generalforsamling 26.9.2022

Tid: 26. september 2022 kl. 18.00 – 21.00

Sted: LFS, sal A, indgang via Sorøgade 4-6, 2100 København Ø

Dørene åbnes for indskrivning kl. 17.00. Der vil være en let anretning samt drikkevarer

Dagsorden jf. vedtægterne, indkomne forslag og tilmelding: www.lfs.dk/15427

Områdeformand: Lisbeth Waidtløw. Mail lisw@foa.dk

Delegeret til REP

Det er på generalforsamlingen, du kan blive valgt til delegeret til repræsentantskabet, som er det øverste organ i LFS. Der afholdes repræsentantskabsmøde 25. og 26. november 2022. Kan du ikke komme til dit områdes generalforsamling, kan du sende din områdeformand en mail med orientering om, at du gerne vil stille op som delegeret til repræsentantskabet.

KALENDER

27. juni

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
LFS sal A

22. august

Special-
bestyrelsesmøde
9.00 – 16.00
LFS sal A

Forberedelse for
deltagere til FOAs
løntræf
17.30 – 18.30
LFS sal A
Tilmelding:
www-lfs.dk/15409

Forberedelse for
deltagere til FOAs
løntræf via Teams
19.00 – 20.30
Tilmelding:
www-lfs.dk/15410

23. august

Almen-
bestyrelsesmøde
8.30 – 15.30
LFS sal A

26. august

Dagplejens
ledersektion
09.00 – 12.00
LFS sal D

29. august

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
LFS sal A

Dagpleje-
bestyrelsesmøde
18.00 – 21.00
LFS kantinen

1. september

Foredrag:
inkluderende
fællesskaber
mellem skole og
fritid
18.00 – 20.00
LFS sal A
Tilmelding:
www-lfs.dk/15185

2. september

DHL-stafetten
Fælledparken
Tilmelding:
www-lfs.dk/15418

TJM

Forsikring

FORBRUGER
RÅDET
tænk

Bedst i test
FEB. 2022

Se, om
du også
kan spare
penge!

Indboforsikring til dig

- ✓ Vælg den pakkeløsning, der passer dig
- ✓ Få boligalarm og cykelfordel med
- ✓ Du kan vælge 0 kr. i selvrisiko på alle skader

Se tjm-forsikring.dk/indboforsikring

Sammenhold
betaler sig

Udgivelsesplan 2022

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
6/2022	11. august	34
7/2022	8. september	38
8/2022	6. oktober	42
9/2022	3. november	46
10/2022	1. december	50

SØGER DU NYT JOB?

Bemærk, at flere kommuner slår ledige stillinger op på www.lfs.dk/13362. Tilmelder du dig vores elektroniske nyhedsbrev, får du jobopslag som mail eller sms. Find tilmelding på forsiden af www.lfs.dk

LFS Senior Klubben for førtidspensionister – efterlønnere og pensionister

Medlemsmøder:

Onsdag den 24. august kl. 11 i LFS sal B på 2 sal

SOMMER-KOM-SAMMEN. Niels-Flemming Carlsen spiller og synger Halvdan Rasmussen viser, og vi serverer lidt godt til maven og ganen. (Programændring) Der er elevator. Sal A er under ombygning.

Onsdag den 21. september kl. 10 fra Lyshøjgårdsvej (Valby Station)

Vi tager til Pederstrup ved Ballerup, hvor der venter os en oplevelse fra en svunden tid i form af den gamle købmand og smedje. Museet fortæller os om Storfyrstinde Olgas liv i Ballerup og viser hendes malerier. På Grantof-

tegård, der drives økologisk, er der en hyggelig gårdbutik med produkter af egen avl. Gården er ejet af en fond under Ballerup kommune og har også et socialøkonomisk formål. Vi spiser frokost på "Konditorgården" kl. 13.

Betaling på 250 kr. for medlemmer og 350 kr. for gæster. Dette kan ske på vores møde den 24. august eller på bankkonto 5361 0687637 senest den 31. august.

Ekstrature:

**Tirsdag den 6. september.
Tur til Immigrantmuseet i Farum**

Vi mødes på Valby station, hvor vi tager linje B mod Farum kl. 10.08 med ankomst kl. 11. (Man kan også stå på

toget ved Nørreport kl. 10.20). Vi sætter os forrest i toget.

Immigrantmuseet er Danmarks første og eneste museum for indvandringens kulturhistorie. Gennem en mosaik af historier tages vi med på en rejse i fortællingen om 500 års indvandring i Danmark. Fra hollandske bønder på Amager i 1500-tallet og tyrkiske gæstearbejdere i 60'erne og 70'erne til nutidens fortællinger om flygtninge og kærlighedsimmigranter.

Vi slutter på cafeen ved siden af museet. Der er gratis adgang til museet.

Husk: Ekstrature betaler man selv.

lfs.seniorklub@gmail.com

LFS-arrangement: **DHL-stafetten 2022**

Løb, gå og hyg med LFS

Deltag i den årlige DHL-stafet, og få en hyggelig sensommeraften med kollegerne og andre LFS'ere. Du kan danne dit eget hold med kolleger, og du kan også bare melde dig på et af de hold, LFS sætter sammen.

Du behøver ikke løbe; du kan vælge et gå-hold og efterfølgende telthygge.

LFS-holdene deltager i DHL i Fælledparken den 2. september 2022, og LFS stiller op med telt, mad, drikkevarer, løbetrøjer og festligt fællesskab.

Er I fem fra en arbejdsplads, der ønsker at være på samme hold, kan I tilmelde jer sammen. Så skal I selv finde en suppleant, hvis nogen falder fra. LFS sammen sætter de øvrige hold.

LFS er i vores telt fra kl. 16.30, hvor der udleveres løbetrøjer, løbenumre og mad og drikke.

Spørgsmål til arrangementet: Skriv til Majbritt Kronbøl mkro@foa.dk.

DHL den 2. september 2022

DHL-staffen foregår i Fælledparken den 2. september 2022. Selve løbet starter kl. 18.00. Du skal møde op i LFS-teltet senest klokken 17.00.

Tilmelding på www.lfs.dk/15418